

**การติดตามและประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา
ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2550-2552 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี**

Follow up and evaluate the quality of the graduates according with Thailand
Qualifications Framework for Higher Education (TQF) , academic year 2007-2009 ,

Boromarajonani College of Nursing, Udon Thani

นางพรปวีณ์ หงษ์ประสิทธิ์

บรรณารักษ์ชำนาญการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี

โทร 0-4229-5405 โทรสาร 0-4229-5404 อีเมล hongpasit_h1963@hotmail.com

นางนิลอุบล แก้วอินทร์

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี

โทร 0-4229-5405 โทรสาร 0-4229-5404 อีเมล lotus2509@hotmail.com

นางสาวสกวเดือน มงคลสุคนธ์รัก

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ (ด้านการสอน) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี

โทร 0-4229-5405 โทรสาร 0-4229-5404 อีเมล sakawduen_01@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อติดตามผลในการประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาและการติดตามบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2550-2552 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2550- 2552 ตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต และประเมินพฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 64 คน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 62 คน และปีการศึกษา 2552 จำนวน 74 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบของสถาบันพระบรมราชชนก หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 3.90, S.D.= 0.52$) รองลงมาคือ ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.76, S.D.= 0.60$) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.06, S.D.= 0.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.64, S.D.= 0.56$) ส่วนด้านพฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ โดยภาพรวมทุกด้าน บัณฑิตแสดงพฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์นั้นบ่อยครั้ง ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ด้านจิตบริการ ($\bar{X} = 4.27, S.D.= 0.58$) รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม และด้านการคิดวิเคราะห์ ($\bar{X} = 4.26, S.D.= 0.62$) ผลการศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี หรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ที่จะนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมิติที่สังคมต้องการที่ส่งผลต่อสุขภาวะของประชาชน

คำสำคัญ การติดตามและการประเมินคุณภาพ กรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา

Abstract

This research is a survey research for following up (Follow-up study) in evaluating the quality of the graduates according with Thailand Qualifications Framework for Higher Education (TQF) and follow up the Nursing graduates, the objectives are to follow and evaluate the qualification of educational standards of graduation, academic year 2007-2009, as per the perception of the users of graduates and evaluation of Humanized Healthcare for Behavior Nursing graduates as per the perception of the users of graduates. The sample groups are the supervisors and the co-workers in academic year 2007 amounting 64 persons, academic year 2008 amounting 62 persons, and academic year 2009 amounting 74 persons. The tool being used in the research is the questionnaire, which the researcher has created by using the standards of Praborommarajchanok Institute for Health Workforce Development, by testing the tools' reliability applying Cronbach's Alpha Coefficient which has the reliability of 0.89, Data were available content validity were analyzed by using percentage, mean and standard deviation. The results of the research : The qualification of the graduates according to the qualification of educational standards as per the perception of supervisors and the co-workers. The overall image is in a high level in every group. The group with the highest mean is the co-workers, ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.52) follows by the supervisors. ($\bar{X} = 3.76$, S.D.= 0.60) If considering topic by topic, it is found that both the supervisors and the co-workers have the same way of thinking and that the highest mean is the qualification of the graduates in moral and ethics. ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.53) The lowest mean is the qualification of the graduates in wisdom skill. ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.56) section the Humanized Healthcare of Nursing, the overall image of all factors, the graduates often show the behavior of taking care by human hearts. Both the supervisors and the co-workers have the same way of thinking, which is service mind, ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.58), follows by the consideration of patient right and the encouragement of patient participation, and analytical thinking ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.62) These findings could direct development of education of Boromarajonani College of Nursing, Udon Thani and other nursing schools for improving teaching and learning strategies to produce potential nursing graduates and leading to people's well-being.

Keywords: Follow up and evaluate the quality Thailand Qualifications Framework for Higher Education (TQF)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลศาสตร์ เป็นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ในศาสตร์แห่งวิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการออกไปให้บริการด้านสุขภาพอนามัยได้อย่างครอบคลุม ตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 4 ด้าน คือ การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามความคาดหวังและสอดคล้องกับสภาพสังคม ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

อุดรธานี เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข มีพันธกิจหลัก 4 ด้าน คือ 1) ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข 2) วิจัยและผลิตผลงานวิชาการ 3) บริการวิชาการแก่สังคม 4) ส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งตามพันธกิจด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข ดังนั้นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี้อุดรธานี มีนโยบายผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตพยาบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

ดังนั้นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี้อุดรธานี ได้จากการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามพันธกิจหลัก 4 ด้าน และนโยบายของหลักสูตรการศึกษา เมื่อบัณฑิตพยาบาลสำเร็จการศึกษาไปปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาและการบริการดูแลผู้รับบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์หรือไม่ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องติดตามผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรกำหนด เพื่อนำผลการติดตามมาเป็นข้อมูลในการรับรองมาตรฐานสถานศึกษาตามการประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงทำการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาด้วยวิธีการประเมินคุณภาพตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาพยาบาลให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก ทางวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี้อุดรธานี จึงตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จจากทางวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี้อุดรธานี เพื่อที่จะนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้

2.1 เพื่อติดตามและประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2550- 2552 ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

2.2 เพื่อประเมินพฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาลตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

3. วิธีการวิจัย

3.1 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ครอบคลุมคุณภาพบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ (1) คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมและจริยธรรม (2) คุณภาพบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ (3) คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา (4) คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาด้านพฤติกรรมการให้บริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยติดตามผลครั้งนี้ คือ ผู้บังคับบัญชาระดับต้นและผู้ร่วมงานของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2550 - 2552 จำนวน 200 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา รุ่น 13 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 86 คน หน่วยงานที่บัณฑิตพยาบาลไปปฏิบัติงาน จำนวน 32 แห่ง แต่ละแห่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้บังคับบัญชา จำนวนแห่งละ 1 คน และผู้ร่วมงาน จำนวนแห่งละ 1 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 64 คน

2) บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา รุ่น 14 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 87 คน หน่วยงานที่บัณฑิตพยาบาลไปปฏิบัติงาน จำนวน 31 แห่ง แต่ละแห่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้บังคับบัญชา จำนวนแห่งละ 1 คน และผู้ร่วมงาน จำนวนแห่งละ 1 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 62 คน

3) บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา รุ่น 15 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 87 คน หน่วยงานที่บัณฑิตพยาบาลไปปฏิบัติงาน จำนวน 37 แห่ง แต่ละแห่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้บังคับบัญชา จำนวนแห่งละ 1 คน และผู้ร่วมงาน จำนวนแห่งละ 1 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 74 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ใช้บัณฑิต แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้ตอบแบบสอบถาม) ประกอบด้วย ชื่อหน่วยงาน เพศ ประเภทหน่วยงาน ตำแหน่ง ระยะเวลาการปฏิบัติงาน เป็นข้อคำถามแบบตรวจคำตอบ (checklist)

ส่วนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบของสถาบันพระบรมราชชนก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบแสดงระดับคุณภาพ ออกเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้ (1) ด้านทักษะคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 12 ข้อ (2) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ จำนวน 13 ข้อ (3) ด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 10 ข้อ (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 9 ข้อ (5) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 8 ข้อ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาลที่หน่วยงานหรือองค์กรต้องการตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบของสถาบันพระบรมราชชนก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมของบัณฑิตพยาบาล ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งแต่ละด้านประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้ (1) ด้านจิตบริการ จำนวน 6 ข้อ (2) ด้านการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม จำนวน 3 ข้อ (3) ด้านการคิดวิเคราะห์ จำนวน 3 ข้อ

3.5 คุณภาพของเครื่องมือวิจัย เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องของการวัดและความเหมาะสมของภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ 0.89

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยเองและส่งแบบสอบถามโดยใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ถึงหน่วยงานต้นสังกัด การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ มีดังนี้ข้อมูลทั่วไปสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง และการประเมินคุณภาพตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาของบัณฑิตพยาบาล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของบัณฑิตพยาบาล รุ่นที่ 13 ปีการศึกษา 2550 ด้านคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม โดยกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .42) รองลงมาคือ ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .50) และเมื่อพิจารณารายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา รุ่นที่ 13

รายการประเมิน	ผู้บังคับบัญชา			ผู้ร่วมงาน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.06	.53	มาก	4.13	.50	มาก
2. คุณภาพบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	3.64	.56	มาก	3.88	.39	มาก
3. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	3.65	.56	มาก	3.81	.43	มาก
4. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.89	.51	มาก	3.97	.55	มาก
5. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.67	.67	มาก	3.83	.54	มาก
6. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.85	.53	มาก	3.96	.46	มาก
รวม	3.80	.50	มาก	3.94	.42	มาก

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของบัณฑิตพยาบาล รุ่นที่ 13 ปีการศึกษา 2550 ด้านพฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาลบ่อยครั้งทุกกลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ด้านจิตบริการ ด้านการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม และด้านการคิดวิเคราะห์ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านพฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล รุ่นที่ 13

รายการประเมิน	ผู้บังคับบัญชา			ผู้ร่วมงาน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านจิตบริการ	4.08	.53	บ่อยครั้ง	4.23	.58	บ่อยครั้ง
2. ด้านการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม	3.97	.60	บ่อยครั้ง	4.09	.56	บ่อยครั้ง
3. ด้านการคิดวิเคราะห์	3.83	.60	บ่อยครั้ง	4.06	.57	บ่อยครั้ง
รวม	3.99	.53	บ่อยครั้ง	4.15	.53	บ่อยครั้ง

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของบัณฑิตพยาบาล รุ่นที่ 14 ปีการศึกษา 2551 ด้านคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม โดยกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.45) รองลงมาคือผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 0.42) และเมื่อพิจารณารายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา รุ่นที่ 14

รายการประเมิน	ผู้บังคับบัญชา			ผู้ร่วมงาน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.02	.47	มาก	4.04	.47	มาก
2. คุณภาพบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	3.66	.48	มาก	3.78	.48	มาก
3. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	3.68	.47	มาก	3.80	.48	มาก
4. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.05	.49	มาก	4.02	.49	มาก
5. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.74	.50	มาก	3.80	.56	มาก
6. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.88	.50	มาก	3.98	.48	มาก
รวม	3.84	.42	มาก	3.91	.45	มาก

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของบัณฑิตพยาบาล รุ่นที่ 14 ปีการศึกษา 2551 ด้านพฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาลบ่อยครั้งทุกกลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ด้านจิตบริการ รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม และด้านการคิดวิเคราะห์ ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านพฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล รุ่นที่ 14

รายการประเมิน	ผู้บังคับบัญชา			ผู้ร่วมงาน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านจิตบริการ	4.13	.49	บ่อยครั้ง	4.38	.46	บ่อยครั้ง
2. ด้านการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม	4.00	.51	บ่อยครั้ง	4.30	.49	บ่อยครั้ง
3. ด้านการคิดวิเคราะห์	3.88	.56	บ่อยครั้ง	4.16	.61	บ่อยครั้ง
รวม	4.03	.47	บ่อยครั้ง	4.30	.45	บ่อยครั้ง

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของบัณฑิตพยาบาล รุ่น 15 ปีการศึกษา 2552 ด้านคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม โดยกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= .51) รองลงมาคือ ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.79$, S.D.= .61) และเมื่อพิจารณารายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา รุ่นที่ 15

รายการประเมิน	ผู้บังคับบัญชา			ผู้ร่วมงาน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.76	.60	มาก	3.90	.52	มาก
2. คุณภาพบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	3.70	.62	มาก	3.76	.60	มาก
3. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	4.04	.72	มาก	4.17	.54	มาก
4. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.73	.70	มาก	3.86	.61	มาก
5. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.68	.63	มาก	3.86	.56	มาก
6. คุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.86	.66	มาก	4.02	.56	มาก
รวม	3.79	.61	มาก	3.92	.51	มาก

4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของบัณฑิตพยาบาล รุ่น 15 ปีการศึกษา 2552 ด้านพฤติกรรมกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาลบ่อยครั้งทุกกลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ด้านจิตบริการ รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม และด้านการคิดวิเคราะห์ ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านพฤติกรรมกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล รุ่นที่ 15

รายการประเมิน	ผู้บังคับบัญชา			ผู้ร่วมงาน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านจิตบริการ	4.20	.67	บ่อยครั้ง	4.27	.58	บ่อยครั้ง
2. ด้านการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม	4.03	.73	บ่อยครั้ง	4.26	.62	บ่อยครั้ง
3. ด้านการคิดวิเคราะห์	4.12	.75	บ่อยครั้ง	4.23	.74	บ่อยครั้ง
รวม	4.14	.68	บ่อยครั้ง	4.26	.59	บ่อยครั้ง

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาติดตามเพื่อประเมินคุณภาพบัณฑิตพยาบาลตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา ปีการศึกษา 2550-2552 ผลวิจัยพบว่าผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อบัณฑิตทั้ง 6 ด้าน ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 รุ่น พบว่า ด้านคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษา โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.53) และ ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.50) รองลงมาคือ คุณภาพบัณฑิต

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.55) และคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.96$, S.D.= 0.46) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราพร วันไชยธนวงศ์ (2550) ที่พบว่า คุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน คือ คุณภาพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านพฤติกรรมการแสดงออกทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ (มีความสุข) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน (ความดี) และด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ (ความเก่ง) ส่วนด้านพฤติกรรมการให้การดูแลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของบัณฑิตพยาบาล ที่สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 รุ่น พบว่า ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ บัณฑิตพยาบาลมีจิตบริการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.58), ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.67) รองลงมาคือ บัณฑิตมีการคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและการให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.62), ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.73) และด้านการคิดวิเคราะห์ ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= 0.74), ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.75) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนก (2546) ที่พบว่า การปฏิบัติงานตามความรู้เชิงวิชาชีพพบว่าบัณฑิตมีการปฏิบัติงานด้วยความเอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ใช้บริการ ซึ่งน่าจะเป็นผลจากการจัดการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 ที่เน้นการดูแลอย่างเอื้ออาทร (caring) และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546 ของสถาบันพระบรมราชชนก (สถาบันพระบรมราชชนก, คู่มือการใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2546) รองลงมาพบว่าบัณฑิตให้การบริการโดยคำนึงถึงความเชื่อตามหลักศาสนา คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิของผู้ใช้บริการ ซึ่งก็น่าจะเป็นเพราะหลักสูตรการศึกษาที่ใช้อยู่เน้นการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์ข้อแรกของหลักสูตร (สถาบันพระบรมราชชนก, กระทรวงสาธารณสุข, 2546 : 16) และสอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี แสตก และคณะ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการติดตามการนำบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ไปประยุกต์ใช้ในองค์กรโดยใช้วิจัยเป็นฐาน โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการติดตามกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อสร้างชุมชนปฏิบัติการ “การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ : การประยุกต์ใช้ในองค์กรโดยใช้วิจัยเป็นฐาน” จากสถาบันพระบรมราชชนกส่วนกลาง วิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าถึงแม้คะแนนเฉลี่ยรายด้านของการวิจัยครั้งนี้พบว่า บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี ทั้ง 3 รุ่น ผู้ใช้บัณฑิตพยาบาลมีความคิดเห็นต่อบัณฑิตพยาบาลในด้านการวิจัยและนวัตกรรม ควรมีการพัฒนาให้มีความรู้ทางด้านระเบียบวิธีวิจัยและนวัตกรรมให้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนางานในวิชาชีพด้านการวิจัยทางการพยาบาลมากที่สุด และที่สำคัญที่บัณฑิตยังขาดทักษะคือ การพัฒนาโปรแกรมพื้นฐานคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสืบค้นข้อมูล ส่วนด้านความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องของบุคลิกภาพของบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี พบว่า บัณฑิตพยาบาลมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมาก แต่เป็นที่น่าสนใจว่า บัณฑิตยังขาดทักษะการสื่อสารทางด้านภาษาอังกฤษ และยังขาดระบบการทำงานเป็นทีม แต่สิ่งที่พบได้เด่นคือ การเป็นผู้นำเรื่องของการจัดกิจกรรมขององค์กร สามารถโน้มน้าวให้ชุมชนและผู้ที่อยู่ในองค์กรเข้าร่วมกิจกรรมได้ดีและจงรักภักดีต่อองค์กร

6. การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2546 ที่ออกแบบไว้เมื่อดำเนินการจัดการเรียนการสอนแล้ว สามารถทำให้บัณฑิตพยาบาลตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต มีประโยชน์ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การเผยแพร่ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องที่เป็นสถาบันการศึกษาอื่น ๆ สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมิติที่สังคมต้องการที่ส่งผลต่อสุขภาวะของประชาชน

7. เอกสารอ้างอิง

- ดาราทพร คงจา. (2543). **สมรรถนะทางการพยาบาลของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี ปีการศึกษา 2542**. อุตรธานี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี.
- ประเวศ วะสี. (2550). **ความเป็นมนุษย์กับการเข้าถึงสิ่งสูงสุด : ความจริง ความดี ความงาม / ความเป็นมนุษย์กับการเข้าถึงสิ่งสูงสุด : ความจริง ความดี ความงาม**. นนทบุรี : สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล.
- รจนารถ ชูใจ. (2553). **การติดตามการดำเนินงานทำของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี ปีการศึกษา 2551**. ราชบุรี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.
- สงศรี กิตติรักษ์ตระกูล. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบการผลิตพยาบาลวิชาชีพของกระทรวงสาธารณสุข**. นนทบุรี : สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.
- สถาบันพระบรมราชชนก, กระทรวงสาธารณสุข. (2551). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข**. นนทบุรี : สถาบันพระบรมราชชนก.
- สถาบันพระบรมราชชนก, กระทรวงสาธารณสุข. (2546). **คู่มือการใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2546**. นนทบุรี : สถาบันพระบรมราชชนก.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2550). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency based Learning**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สุระพรรณ พนมฤทธิ และคณะ. (2552). **“การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา,”** วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. 1(2) : 17-21.
- Morse, Janice M. (1994). **Critical issues in qualitative research methods**. Thousand Oaks, Calif. : SAGE Pub.
- Erikson, E.H. (1963). **Childhood and Society**. New York : W.W. Norton Company.
- Marcia J.E. (1996). **Development and Validation of Ego-Identity Status**. Journal of Personallity and Social Psychology. 3 : 551-558.